

[Niels Helveg Petersen]

at anfægte Danmarks ret til at udtræde af disse sanktioner, når vi vil det, og efter at vi har taget forbehold? Hvilken dansk interesse er der egentlig knyttet til at anfægte denne ret? Jeg kan slet ikke forstå hr. Holger K. Nielsens interesse i at anfægte denne ret til at udtræde. Jeg mener, det er en ret, vi har med det forbehold, der er taget.

Der var i virkeligheden langt mere mening i, hvis hr. Holger K. Nielsen argumenterede modsat og sagde: ja men Danmark har selvfølgelig retten. Er det da ikke meningen, at vi – sådan har jeg forstået SFs standpunkt – skal gøre os umage for, at tingene ikke skrider, at vi ikke afgiver nogle beføjelser, som vi mener vi har? Jeg mener, vi har denne ret til i henhold til artikel 224 at træffe disse beslutninger selv, og den ønsker vi bestemt at fastholde.

Så til selve spørgsmålet om handelsrestriktionerne. Jeg mener, handelsrestriktioner er et meget tvivlsomt middel, også undertiden en boomerang, i internationalt samkvem. Der var iblandt alle folketingets partier stor tvivl om, hvorvidt Danmark skulle tilslutte sig de oprindelige sanktioner, om det var et fornuftigt skridt.

Der var tvivl i socialdemokratiet, som havde regeringsmagten. Der var også tvivl uden for socialdemokratiet. Man overvandt denne tvivl. Hvorfor? Fordi man fandt tiden inde til et diplomatisk nålestik, en symbolsk handling i protest imod nedkæmpelsen af den frie fagbevægelse i Polen.

Disse sanktioner har aldrig været egentlig økonomisk pression. Det var de ikke dengang, og det er de selvfølgelig heller ikke nu. Det ser man alene af, at både kornsalg og gasaftaler er holdt udenfor. De store ting, det, der virkelig kunne være pression i, tager man ikke i anvendelse. Dette har fra starten været tænkt som et diplomatisk nålestik. Og det har ikke hjulpet. Nej, for jeg tror, udviklingen i Polen dikteres af andre omstændigheder end diplomatiske nålestik. Hvis det kunne gøre det, så var tingene nok noget anderledes i dag.

Det har altså ikke hjulpet, og jeg tror faktisk heller ikke, at mange af dem, der i sin tid vedtog sanktionerne, forestillede sig, at dette skridt var noget, der i sig selv ville fremtvinge en ændring i Polen. Det gjorde socialdemokratiet såmænd heller ikke. Nu argumenterer man med, at det ikke har hjul-

pet. Nej, men hr. Ivar Nørgaard er ikke så naiv, at han havde forestillet sig, at denne sanktion, dengang man vedtog den under den tidligere socialdemokratiske regering, ville være det instrument, der ville fremtvinge en forandring i Polen. Selvfølgelig ikke.

Udviklingen i Polen er blevet værre, ja, desværre, og det er just derfor, tiden ikke er inde til at forære Sovjetunionen en lille symbolsk fjer i hatten ved, at Danmark går enegang. Det anser jeg for at være sagens kerne. Hvorfor skal vi på dette tidspunkt, da udviklingen i Polen er under forværring, som ene land forære Sovjetunionen den diplomatiske fjer i hatten, det vil være, hvis vi udtræder?

Det vil jeg spørge både hr. Ivar Nørgaard og hr. Holger K. Nielsen om: hvad er interessen i at gøre det i henseende til udviklingen i Polen?

Jeg kan ikke se det, og jeg kan slet ikke forstå, at de partier, der kalder sig arbejderpartier, med den historiske baggrund, der er for disse sanktioner, nemlig en protest imod nedkæmpelsen af Solidaritet, vil være med til, vil føre an i en kamp for, at vi skal vælge dette tidspunkt, da situationen i Polen forværrer, til at give Sovjetunionen en fjer i hatten.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg skal i anden runde give udtryk for mine mere principielle synspunkter med hensyn til hr. Niels Helveg Petersens tale.

Men jeg har lige én ting: hr. Niels Helveg Petersen siger, at mandatet blev overholdt, og da vil jeg henvise til det mest autentiske, jeg kan finde vedrørende denne sag. Det er bilag 22 i udvalget, et brev fra hr. Glistrup til markedsudvalget, hvor hr. Glistrup skriver om mødet den 20. december 1982. Hr. Glistrup har checket det med referatet fra det pågældende udvalg. Hr. Glistrup skriver følgende:

»Den 20. december 1982 bad udenrigsministeren i udvalget om, at embargoen mod Sovjetunionen kunne forlænges i to måneder. Et udvalgsmedlem – Holger K. Nielsen – bragte ind i debatten spørgsmålet om, at der i offentligheden havde været omtale af ét års forlængelse, men udenrigsministeren sagde udtrykkeligt, at der ikke ville blive accepteret ét års forlængelse fra Danmarks side.«